

Эсэгэ орооо, эхэ нутагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД ҮНЭН

Бүгэдэ арадай сонин

1996
декабриин
31

Үбэлэй дунда
сагаан хулгана
харын
21
гарагай 3
ВТОРНИК
№ 251 (19591)
Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-нээ гарана

АМАРШАЛГА

Улаан-Үдэ, "Буряад үнэн" газетын редактор А.Л.Ангаржаевта. Хүндэтэ Ардан Лопсонович! Шинийтнай бүхы үеын журналистнуудые, уршадые ойн баяраар халуунаар салаад, ходоодоо амжалтатай, элүүр энхэ,

зол жаргалтай ябахыетнай хүсэнэбди. Ерээдүйтнай сэлмэг найхан, харгытнай дардам сагаан байг лэ. Элисте, Хальмагай газетын ахамад редактор ОЛЬДАЕВ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИИН ДОЛООН ХОНОГ

(1996 оной декабриин 30-наа 1997 оной январин 11 хүрэтэр)

Буряад Республикын Президентин Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

Декабриин 30. Худалдаа найма эмхинүүдэй хүтэлбэригчтэй уулзалга.

Буряад Республикын Президентын Экономик Полигическэ Зүбшэлэ Зүблэлэй Заседани.

Декабриин 31. Худалдаа найма эмхинүүдэй хүтэлбэригчтэй уулзалга.

Диотелевизионно түбтэ заседани.

1997 оной январин 5. Буряад Республикын Хэрэгээр Москва хотодо заседани.

Н.ЖИЛЬЦОВ
Декабриин 5. Республиканска найма урьһаламжые гаргалгада хэрэгээр хэлэй талаар зүблөөн.

Декабриин 6. Хубийн номлол-гоноуд тухай хуулийн проектые зохёон бэлдэхэ талаар зүблөөн.

Январин 8. 1997 оной бюджетэй проектээр зүбшэлэлгын комисси.

А.Ч.НИМАЕВА.
Декабриин 30. 1997 ондо "Гэр бүлэ ба хүүгэд" гэнэн тусхай зорилготой программада мүнгэ номлохо талаар зүблөөн.

Январин 5. Литература ба искусствын талаар Гүрэнэй шангуудые олгодог комиссийн заседани.

Январин 6. Буряад Республикын Соёлой министрствын, Гүрэнэй оперо болон баледэй театрай хүтэлбэрийн хореографическа училищине дүүргэжэ гарагшадтай уулзалга.

Январин 5. Гэр бүлын ажабайдалай талаар нургуулийн

психологуудай хотын семинар. Январин 8-11. Байгаали шэнжэлгын, математикын шэглэлээр, ажалай нуралсал ба экологиин талаар юрэнхы нуралсалай нургуулинуудай ба техникескэ мэргэжэлэй училищинуудай нуралсалай республиканска олимпиада.

А.П.ТАБАЛАЕВ.
Январин 8. Түлишөөр, дулаанай ба электрын элшэ хүсөөр хангалгын асуудалнуудые даб дээрэ гуримшуулгын талаар Правительствын комиссийн заседани.

Харгы замай комиссийн заседани.

Буряад Республикын Президентын ба Правительствын хэлбэлэй албан.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын ЗАХИРАЛТА

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ АРАДАЙ ХУРАЛАЙ АРБАН ГУРБАДАХИ СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ арбан гурбадахи сессиие 1997 оной январин 27-до Улаан-Үдэ хотодо зарлаха.

Улаан-Үдэ, 1996 оной декабриин 19.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.СЕМЕНОВ.

Буряад Республикын Арадай Хуралай арбан гурбадахи сессии дээрэ хаража үзэгдэхөөр хараалагдаһан асуудалнууд

Буряад Республикын Президентин Буряад Республикын Арадай Хуралай элгээтэ бэшэг тухай.

"Буряад Республика дотор эрхэтэдэй хандалгануудые хаража үзэхэ гурим тухай" Буряад Республикын Хуули тухай.

"Спирт болон ликёр-архийн продукциян акцизууд тухай" Буряад Республикын Хуули тухай.

"Архийн продукциян хүнэй ами наһанда аюулгүй байхын ба хүн зоной элүүрье хамгаалхын тула архийн шанарай хойноһоо гүрэнэй хиналта шангадхаха тухай" Буряад Республикын Хуулида нэмэлтэнүүдые оруулха тухай" Буряад Республикын Хуули тухай

Буряад Республика доторхи конституционно хуули ёһоной байдал тухай Буряад Республикын Конституционно сүүдэй Буряад Республикын Арадай Хуралай эльгээһэн бэшэг тухай.

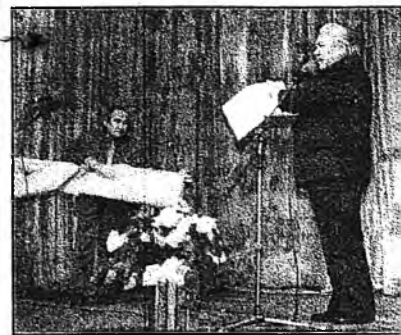
Барисаанда байлгахаар абтаһан алтанһаа оруулагдаһан урьһаламжын мүнгые хэр зэргэ ашагтайгаар хэрэглэһые шалгаһанай дүнгүүд тухай.

Буряад Республикын Арадай Хуралай 1997 оной хуулинуудай проектнүүдые бэлдэхэ хүдэлмэрийн түсэбүүдые баталха тухай.

Элдэб асуудалнууд.

ЭНЭ ДУГААРТАМНАЙ:

"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ой "СУРБАЛЖАЛАГШЫН ЗОРИГООР САГАЙ ХҮРДЫЕ ЭРЬЮУЛЖЭ..."

ОЙН БАЯРАЙ
ҮДЭШЭНӨӨ
ФОТОРЕПОРТАЖ

2-3

Буряад Республикын Гүрэнэй шанда зууршалагдаба

ГЭСЭРЭЙ СОЛО ТҮХӨӨГШЭ АЛДАРТАЙ

ҮНДЭНЭН ЦИРКДЭ ЭХИН ТАБИГДАА

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ГҮРЭНЭЙ ЗАХИЛ БАЙДАЛ ХУБИЛГАХА ГҮ?

Үбэлэй уга үедэ дулаагаар хотын гэр байрануудые, эмхи зургаануудые болон предприятинуудые хангаха гэсшэ ямар ехэ гаргалтатай, орёо хүндэ хэрэг байһыень хүн бүхэн тухайла ёһотой. Илангаяа малай Улаан-Үдэдэ тус асуудал жэлһээ жэлдэ хурсаар табигдадаг. Теэд хэды гэсшын дулаан задагай гэрнүүдһээ, предприятинуудай байшангуудһаа, хуушаржа халаха болоһон соргонуудһаа болон дулаа дамжуулагч түхээрлэгнүүдһээ боложо хий халанаб, хэрэглэгдэнгүйб. Энэмнай хуу—үлүү гаргаша, нэмэлтэ мүнгэн.

Теэд эдэ бүхы гаргашануудые эрид доошлуулха арга республика доторнай бий юм байна. "Улаан-Үдын Теплоприбор завод" гэнэн акционернэ бүлгэмдэ—дулаа гамнан хэрэглэгые гуримшуулдаг хэрэгсэлнүүд үнийнэй бүтээгдэдэг. Хэрбээ эдэ хэрэгсэлнүүдые хотын бүхы дулаа хэрэглэгшэдтэ табигбал, республикын бюджетэй гаргалшын 30 процентые алмажа болохо жэшээтэй. Гэбэшье энэ асуудалай үнийнэй хэлсэгдэжэ байбашье, бодото дээрэ хэмжээнүүд абтанагүй. Бүри гайхалтайн гэхэдэ, эгээл иимэ хэрэгсэлнүүдые гүрэнэй баруун зүгтэй хотонуудһаа наашань асарха баримтануудһые бий.

Заводой директор В.В.Нимаев тус хэрэгсэлнүүдтэ республикын Правительствын зүгһөө гүрэнэй захил байха ёһотой гэжэ тоолоно. Тийхэдэ энэ талаар Правительствын абанан 2 тогтоол байбашье, тэдэ бээлүүлэгдэнгүй. Шалтагааниинь—мүнгэн үгы.

Наһанха Буряад Республикын Президент А.В.Потапов арад сондоо радиогоор хандахадаа, экономико хүтэлбэригчэ талаар республика дотор тогтоогдоһон саг зуурин онсо байдалай үедэ гүрэнэй захил үргэнөөр хэрэглэгдэхэ гэжэ мэдүүлээ лэн. Магад, мүнөө байдал ондоо болохо аалам?

КОМБИНАТ ХААГДАХАНЬ

Гансашье республика дотороо бэшэ, мүн гүрэн дотороо мэдээжэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат ажалаа болоулжа, хаагдаха болобо. Баян түүхэтэй, гүрэн турын хүгжэлтэдэ тон ехэ хубитана оруулһан, районийнгоо ажабайдала аргагүй ехэ нүлөөтэй байһан энэ предприти үри шэридэ дарагдажа, мүнөөнэй дэлгүүртэ тааран ядажа, электрын галай, тоһо түлишын ба түмэр харгын үнэ сэнгүүдһээ боложо, продукцияшье худалдажа шадахаяа болёод, 5 мянга шахуу хүдэлмэришэдөө үсөөдүүлэ үсөөдүүлһээр, үлөөшэ мянга гаран хүнүүдэ бараниинь ажалгүй болгохонь. Хэдыхэн цехүүд—заһабарилгын, барилгын материалнуудай, транспортын амяраан, өөһэдөө ажалаа ябуулхал аргатай. Теэд тэдэнэй хүгжэн хүдэлхэ гэсшэ мүн лэ орёо хүндэ.

Энэ харын 24-нэй үдэр акционернүүдэй суглаан боложо, эсэсэй шийдхэбэри абтагдаха байгад, хүнүүд хайн суглараггүй. Урмаа хухарһан тэдэнэй энэ ябадалые ойгохооршые юм ааб даа. Бүхы наһаяа социалист ишдустриин эгээ томо предпритиуудай нэгэнтэй холбоһон хүнүүдэй мүнөө болоходо, хэндэшье хэрэггүй болошоходо, хэндэ хайн байхаб даа.

В.ШАДУРОВ.

"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ойн баярай үдэшһөө фоторепортаж

"СҮРБАЛЖАЛАГШАДАЙ ЗОРИГОЛ"

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙМНАЙ ГУЛАМТА ҮЛГЫ

Буряад арадай байгаа сагта, Буряад хэлэнэй байгаа сагта "Буряад үнэн" хэтэдээ мүнхэ - мэдээжэ эдэ мүнүүд республикын "Буряад үнэн" һониншой байгуулагдаһаар 75 жэлэй ойдо зориулан Буряад драмын театрай танхим соо болоһон баяр ёһололой үдэшин гол бодолын болоо, уриа туг мэтээр эдэлэн соностоо. Байгалай унандал арюун тулгалаг, Басатанай мнһэрэлдэл урихан налархай буряад хэлэнэймнай гуламта үлгы болохо һониншой ойн баяр юрэл редакциин коллективэй бэшэ, харин бүгдэ арадай һайндэр мэтээр үнгэрбэ. Аяар холын Аха, Түнхэнһөө эхилээд, аглаг Агын, Усть-Ордагай түлөөлэгшэд амаршалга-үрөөлүүдээ эльгээгээ, сэдхэлэй гүнһөө эдэлүүлээ, али болохоор дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ. Түрэл һониншойгоо солье дуудаһаһаа гадна энэ хүшэр сагта хайшан гэжэ, ямар аргаар дэмжэхэ, саананхи хуби заяаень яагаад зохёохо тухай һанаагаа зобожо байһан тухайгаа үгэ хэлэгшэдэй олониинь тэмдэглэбэ.

...Үдэшин эхиндэ газетын редактор А.А. Ангархаев

сугларагшадта амаршалгын үгэтэйгөөр хандажа, баяр ёһолол нээбэ. Буряад Республикын Президент-Правительствын толгойлогшо А.В. Потанов редакциин журналистнуудые, уншагшадые газетын 75 жэлэй ойгоор амаршалаад, гүрэнэй байгуулалтада, арадай үндэһэ яһатан мэдэрэлээ хүгжөөлгэдэ "Буряад үнэнэй" оруулан сэгнөшөгүй ехэ хубитые онсо тэмдэглээ. Зохёохы замаа анхан эндэһээ эхилһэн гүрэн түрэн элитэ ажал ябуулагшадые, уран зохёолшодые нэрлэхэ зуураа буряад хэлэ үзэлгы хойшонь татаһан түбэгтэ жэлнүүдые дурдаба, дахин иимэ адуугай дабтагдахагүй байһанда найданабди гэбэ. Газетын һайндэртэй дашарамдуулан, республикын Правительствын

зүгһөө 30 миллион түхэриг мүнгэн редакциин счедто оруулагдаа.

- Табан жэлэй саана республикамнай бүрин эрхэтэ байдалтай, буряад хэлэн гүрэнэй хэлэн гэжэ сонсохогдоо һэн. Үндэһэн соёлоо, хэлээ хүгжөөлгэдэ газетын үүргэ тон ехэ. Өөрын зүгһөө, Арадай Хуралай депутадуудай зүгһөө түрэл һониншой дэмжэжэ байхабди гэжэ мэдүүлнэб, - гэжэ Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И. Семёнов хэлээд, уран гоё зураг бэлэглэжэ, редакциин бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба.

Удаань А.В. Потанов дахинаа тайзанда гаража, "Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн журналистнуудта, ажалшадта энэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн тухайнь үнэмшэлгэнүүдые барюулба.

Буддын шажантанай түбэй захиргаанай хамба-лама Дамба Аюшеев үгэ хэлэхэдээ, һарадаа нэгэ удаа гаража байдаг "Буян" хууданые ниитэлэн бэлдэдэг сурбалжалагша Николай Бадмаринчиповэй ламанартай хамта ябуулдаг ажалые үндэрөөр сэгнэжэ байһанаа мэдүүлээ. Арад түмэндөө иимэ туһа үзүүлжэ байдаг редакцида гомон хамба Агван-Нимын намтар бэлэглэнэб, энээниие буряад хэлэн дээрэ оршуулжа дэлгэрүүлэгт гэжэ уриалба.

ТАЛЫН ЗОНОЙ ГУРИМААР – ТАБАН ХУШУУ АДУУ МАЛ

Энэ үдэшин илангаяа һонирхолтой үзэгдэлнүүдые түрүүлэн дурдамаар ха.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо, хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министр Б.Ц. Семёновой үгэһөө:

- Хэдышые хүндэ үе һаань, буряад нотагуудаймнай ажалшад газеттээ захюулжа уншахые оролдно. Хүдөөгэй ажахынуудай дарганар газеттээ захил хүүлэхэ талаар хүдэлмэри ябуулаха зэргэтэй, уялгатайшые. Холо, ойгуур ябажа, арад түмэндөө ажабайдал тухай һонинуудые дуулгажа байдаг бэшээшэдтээ элүүрэнхые, хурса гуурһатай ябахыень хүсэе. Табан хушуута малтай талын зоной гуримаар табан янзаһаань нэгэ нэгэ толгой бэлэглэнэбди. Тэмээн үгы, орондоо гахай оруулалсаха болобо хабди. Морин эрдэни, үхэр, гахай, хонин, ямаан.

- "Үнэнэй" хашаан үхэр малаар баяжажа байна. Бидэ нэгэ сар туужа оруулабди, Шасарганын совхозойхид нэрэжэ буйлуулан шасаргана ундаяа эльгээгээ, тэрэнь хэрэглэмжынгээ газарта буулгагдаа, - гээд, Сэлэнгын аймагай зоной зүгһөө "Красная Селенга" газетын редактор Н.Д. Намсараев хэлэбэ.

Удаань тэрэ тус аймагһаа ургангараһан журналистнуудые онсолбол, Д.Д. Лобсановыге, Д.Д. Лубсановыге, И.Р.Д.

Очировые, С.Д. Ринчино, Б.А. Гыльковые, Бальдиоровые нэрлэбэ. Айма ажабайдалай асуудалнуу газетын хуудалануу эдэбхитэйгээр харуулжа ба 7 журналистда сэлэнгээр "Буддын шажанай үдэшмэглэл" гэхэн үнэтэй саһомуудые бэлэглэбэ.

Түпхэншэй аймагай гур Б.Ш. Ускеев болон Буряад арадай нэгэ, аха захатан Байминов түрүүтэй дэмжэ баяраа мүн лэ батгаар мэдэгтэ гүүлжэ, арай түбшөөрөлөө оложо, бидэнэр - Владимир Жамсаранович Сыренов, Жамбалович Тулаев Сауулын үндэрһөө мэндэ мэдүүлэн ерээбди гээд, зурааша Даши Лыгденов зураг бэлэглэбэ.

- Редакцида музей нээгдэ Тэндэ шэмэглэл болоно Газетын 75 жэлэй зорюулан, 75 жэлэй нэмэжэ захил хүүлэхэбди. Хоёр хүлэг бэлэглэнэбди, Загарайн аймагай Асагад таряашанай "Бөхи ажа ажахые толгойлогшо Чимитовэй үгэ дурдая:

- Багахан ажахын зүр баяр хүргэхэ зуураа бэлэг болоһон моридтай адуун болог гээд, үшоо нэгэ мэдэрэнь нэмэнэб, 1 миллион түхэриг мүнгэ хадагтайгаар Хэбэд номхон Хэжэн түлөөлэгшэд - Батомункуевич Бальжиним Дансаран Шагдаро Доржогутабай, Лубсан Будаб Гомбоев, Станислав Содном Батомункуев гэгдэ амаршалгана айлдахадаа бусын үрөөлээр нэмэглэбэ.

- Мүнгэ алтан, шэнгэн түл хомор гээд, дүтын Загар Ивалгаар лэ тойроод байһан бидэнэртээ хүрэхэ ер байгаарайт гэжэ хүлэг мори лэ бэлэглэнэбди.

Ябаган ядаруу бэшэ, хомортой Будамшуу гү, али Сэнгэ нилээд ямбагай унаа болобо бэшэ аал?

Хориин аймагай соёлоо таһагые даанша Б.Д. Цыды хонин бэлэгээ жол хадагтайгаар баринабди "Үнэншөө" хүндэлэн ёһолоо.

ГОМГАЙ ХҮРДЫЕ ЭРЬЮҮЛЖЭ...

гын министр Б.Г.Бальжиров 2,5 миллион түхэригэй пугёвко, уран зохёолшо Даши-Рабдан Батожобайн наһанайн хани И.Б.Батуева "Дүрбэн эбтэй" гэхэн зураг, республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын таһагые даагша П.О.Доржиев тус налбарийн зүгһөө 2 миллион түхэриг барижа, буян хэшэг арьбадхаба.

Олондо мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ һайндэрөөр баяраа мэдүүлбэ. "Болдогтой, шулуутай харгыдаа бүгтэрэн торонгүйгөөр ябаарайт, миндаһан дээрэ буулгаһанаа тандаа харуулхади", - гэжэ гостелерадиокомпаниин генеральна директор А.С.Баинов найдуулба. "Аха нүхэднай, таанадаһаа жэшээ абажа нурахабди. Арадай түлөө оролдожо байдаг газетэдэ һайн һайханиие хүсөөд, американ сейф бэлэглэнэбди. Түүхэдэ хэрэгтэй сэнтэй юумээр хадагалжа байгаарайт", - гэжэ "Бурятия" газетын редактор Э.Д.Дагбаев хэлээ. "Молодэжэ Бурятия" һониной редактор А.А.Дружинин "хаяа хадхадаг хүршэнэртбээ - үнэнэйхидтэй хээээдэшые һайн харилсаатайбди, эбтэйбди, уншагда олонтой, үнэн үгэтэй зандаа байгыт даа", - гэжэ үрээгээд, магнитофон бэлэг бариба. "Правда Бурятия" газетын редактор А.Р.Базархандаев редакциян музейдэ хибэс дэлгэхэбди гэжэ бүхы һайн һайханиие хүсөө.

Республикын 1-дэхи лицей-интернадай коллектив "Буряад үнэнэй" найр наада эмхидхэлгээдэ ехэ хубитаяа оруулаа юм. "Наран" гэхэн хатарайн ансамбль, хонгёо уянгатай хоолойгоороо шалгардаг Бадма-Ханда Аюшеева гэгшэд үдэшые ёһогоор шэмэглээ. Тус лицейн директор Ж.Б.Санжиев дуу, хатараа тандаа бэлэглэхэдээ, гуурһаяа улам хурсадхажа, урдахи харгы замыемнай заажа, залууршан болохо ябыт даа гэжэ үрээбэ. Эдэ бүгэдые тодорхойгоор тоолон бэшэхэдээ, үрээлэй үзүүртэ - тоһон гэхэн үгые дам һанажа, үрээл хэлэһэн зониие дурдабабди.

Наһанһаа урид ажабайдалтай хахасан манай нүхэр - редакциян уран зураашаар хүдэлһэн Р-Ж.А.Абидуевай наһанайн хани Дулмажаб Жамсоевна Ажиб хубүүнтээе тайзан дээрэ гаража, нүхэр-тайнгөө бэшэжэ бүтэһэн "Доржо жодбо" ("Байгал" сэтгүүдэй ном болгон бүридхэгдэһэн) 1 миллион түхэригтэйгөөр бариба. Гэр бүлэнүүдтээ буянгай, бурхантай ажаһууял гэжэ үрээбэ. Гүрэнэй оперо болон баледэй театрай дуушад

Ким Базарсадаев, Саян Раднаев, Буряад драмын академическэ театрай зүгһөө Майдари Жапхандаев гэгшэд үрээлээ хэлэбэ. Уран зураашадай холбоонһоо Юрий Мандагаев Чингис Шенхоровой "Гэсэрхан" гэхэн гравюра бэлэглээ.

"Буряад үнэн" һонинодо ажаллаһан уран зохёолшо" гэхэн ном бэлдэгдэжэ байна, хамта дээрээ 31 хүн болоно. 6 зохёолшо газетын ахамад редакторнуудаар хүдэлөө. Нүүдэй үеын редакторнууд Цыдып Цырендоржиев, Ардан Ангархаев мүн лэ мэдээжэ зохёолшоднай гээшэ, - гэжэ Уран зохёолшодой холбоондой түрүүлэгшэ Б.С.Дугаров һонирхолтой номой хэблэгдэжэ байһан тухай дурдаад, буряад хэлэн дээрэ өөрынгоо шүлэг уншажа үгэбэ:

*Он жэлэй ошохо бүри
Оюун бэлгээ хурсадхажа,
Уладай арюун хэрэгтэ
Улам һайнаар хабааданат.*

*Сээжын гүн гүнзэгыһөө
Эхи абажа мүгдэлһэн
Сэлюун үргэн дэлгисэһий
Сониной хуудаһанда
багаранхай.*

*Ажалдаа габыа байгуулаһан,
Арад зоний нэрэ
суурхуулаһан
Сурбалжаагшадай
Сагай хүрдые эрыюулжэ,*

*Үндэр сарюун Саяан
уулаһаа
Үргэн арюун Ага тала
хүрэтэр
Бүхы буряад уншагшадаа
Хогдоо урмашуулжа
байгаарайт.*

"Хараасгай" журналай редактор Ц.А.Жимбиев, "Байгал" журналай редакторай орлогшо Г.Д.Дамбаев гэгшэд манай хоёр журнал "Буряад үнэн" аха дүү мэтэ гэжэ образноор сасуулан хэлэбэ. Сартуул-Гэгээтэйн дасангай шэрээтэ, арадай эмшэн, поэт Матвей Чойбонов үрээл хэлэхэдээ, газетын һүүлэй үеын редакторнууд Р.Б.Гармаевта, Ц.Б.Цырендоржиевта, А.А.Ангархаевта, Ц.Ц.Дондогойдо онсо хүндээ мэдүүлэн, хадагуудые барюулаа. "Баруун, зүүн буряад гэлдэнгүй, хани барисагаа улам бэхижүүлэл", - гэжэ Усть-Ордын "Үнэн" газетын редакторай орлогшо Э.П.Афанасьева магнитофон бэлэглээ.

Республикын типографиин түлөөлэгшэ Я.О.Базарон үгэ хэлэхэдээ, нэгэ уг зорилготойгоор ажалладаг, съезднүүдэй хүдэлмэринүүдэй үедэ үүрэй солбоние нэгэнтэ бэшэ сугтаа угтадаг байһан нүхэдөө - "үнэнэйхидөө" халуунаар амаршалга, газетын һүүлэй хэдэн номернуудые түлөөлөгшүүгөөр гаргахабди, туһаламжамнай 9 миллион 600 мянган түхэригэй болохо гэбэ.

Акционернэ "Бурятэнерго" эблэлэй түлөөлэгшэ В.Д.Сымбылов 2 миллион түхэриг редакциян жасада оруулнабди гэжэ мэдүүлээ.

Буряадай гүрэнэй университетэй проректор Ц.З.Доржиевай, буряад хэлэ бэшэгэй факультетэй оюутадай сэдхэлээ дэлгэхэдэнь, одоол гоё байгаа. "Хайратайхан биемни зоргоороо" гэхэн дуу Оюун-Бэлиг Мункожаргаловагай гүйсэдхэжэ, Д.Улзытуевай шүлэгүүдые Соёла Цыреновагай уянгата гоёор уншахадань, харгашадга ехэл һайшаагдаа гэжэ эли һэн.

Амаршалгануудай урасхал удаан саг соо таһадаагүй. Саха (Яхад), Тыва Республиканыуд-һаа, Агаһаа, бусадшые олон тээһээ ерэхэн телеграммууд соносон уншагдаба. Тэрэ тоодо Улаан-Үдын Советскэ районой, Улаан-Үдын главпочтамтын, Буряадай үндэһэнэй номой сангай, республикын байгаали хамгаалгын бүлгэмэй, Зэдын аймагай гээд, олонийтын бусадшые түлөөлэгшэдые дурдамаар юм. Октябрьскэ районой захиргаан, жэшээлбэл, 1 миллион түхэриг редакциян жасада оруулаа.

Иигэжэ арьбажал хэшэгтэйгээр үнгэрһэн энэ үдэшые уран бэлигтэн - артистнууд ёһоор шэмэглээ. Үдэшые хүтэлһэн Нина Токуринова, Цыден Цырендоржиевта, Михаил Елбоновто, театрай хүтэлбэрилэгшэдтэ халуун баяраа мэдүүлээ. Мэдээжэ дуушад Ким Базарсадаев, Саян Раднаев, Елена Шараева, эдир дуушан Дымбрен Цыренов, композитор Цырен Шойжинмаев, бусадшые бэлигтэн үндэһэн һонинойнгоо ойн баярай найрта эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Түгэсхэлдэнь Буряадай арадай уран зохёолшо, "Буряад үнэн" газетын редактор А.А.Ангархаев тобшололой үгэ хэлээ:

Үдэшын утые ута гэнгүйгөөр, һайндэртэмнай ерэхэндэтай баярые хүргэнэбди. Хий мориемнай, һүр һүдьемай бүри дээшэнь үргэлсэбэт. Уярмаар үгэнүүдэй эдэлһэн энэ үдэшэй ухаандамнай маргадшагүйгөөр үлэхэ. Табан хушуун адуу малаа үргэбэт, үгын баян дээрэ үхэрэй баян нэмэбэ. Иигээд лэ "үнэнэйхид" зүүн жэлэйнгээ табсан тээшэ зорибу хабди.

... Түүхэтэ ойн һайндэр нэрэтэй түрэтэйгөөр үнгэрөө гээд түгэсхэлдэнь тобшолоё.

*Үндэһэн хэблэлээ дэмжэһэн
"Үнэнэй" үнэн нүхэдэй
Урихан шарай һайхан лэ,
Үрээл үгэнь үнэтэй лэ.
Түрэл һониноо үргэлсэн,
Түгэс хүсэтэй ябыт даа,
Түмэн зондо туһатай
Түшэгиень болон ябыт даа.*

Галина ДАШЕЕВА.
М.ШАНТАКОВОЙ фото.

БАХИЛ ТУХАЙ МАН ХЭЛСЭЭЛ

Эдэг гээшэ ехэ-багаар эдэггүй, баярай үгэ соо хэлэй ульһа байбал лэ болоо ые һаа, "Буряад үнэндөө" рашагүй хүндээ мэдүүдһэн үнүүдые, һониной нарые дурдаагүйдэ аргагүйл. Эдэдэ бахил хэлгые олоһо-гээшэ гол зорилгомнай эдэнэр булта мэдэрнэ.

Трамхаанай аймагайхид ван дээрэһээ иигэжэ үлээ: "Айнай, ажалай ветерануудта хэһэг газетэ захил хүүлэжэ эбди. Халуун аршаандаа ха дуратай журналистнууд, шад бии һаа, хандахадаттай хо. Манайхи, хурамхаанай- "Үнэндөө" үнэхөөрөөл тайт юм. 79-тэй нэгэ тоогтэй иигэжэ үгэлэжэ ыень дуулаа һэм: "Үнэн" үеэ уншаагүй һаа, үглөөнэй уугаагүй мэтэ". Иимэл, байдалһаамнай оройдошые ишагүй байг лэ, "Үнэн" омнай".

Хаамшитай аймагай ажалша- зүгһөө "Знамя труда" газет- түдөөлөгшэ М.Д. Цыренов гоё бэшэгтэй зориулага ажа, улаан панка-дэбтэр булхадан, наһажаал, ядуу аалтай зондо нотагай оргаан 100 хэһэг газетэ уула гэжэ найдуулаа.

Республикын Правитель- ан дэргэдэхи социальна жэлгын жасын зүгһөө тын хүдэлмэридэ гурбадахи энхэрэл хандуулагдана. ые толгойлогшо С.Н. ровой хүсээл оролдолгоор ээй эдэ жэлүүдтэ 100 ранда түлөөлөгшүү захил гэдэнэ. Энэ үүсхэлыень ай Хуралай социальна тикын талаар комитет эдэг юм. Мүнөө Сергей

Николаевич газетэдэ 3,5 миллион түхэриг "Бурятия" гэхэн номтойгоор барюулба.

"Табан мянган хэһэгтэ табин мянган болгыт, абдартнай алта мүнгөөр арьбажаг" гэжэ Буряадай ниитын эрдэмэй хүдэлмэриэлэгшэдэй зүгһөө профессорнууд Г.А.Санжиев, И.Д.Бураев, Ш.Б.Чимитдоржиев амаршалхадаа, "Буряад арадай ганса сонин хадаа алдар нэрэмнай, һанал бодолнай, найдал зиямнай, дээрээ барижа ябаха тугнай" гэжэ үрээгээд, эрдэмтэдэй хүдэлмэри-норму- дые редакциян музейдэ бэлэглэбэ.

"Будамшуу" зүжэгһөө хэһэг- гэ мүнөө үеын ами оруулагдаа гэхэ гү, али газетэдэ захил хэгшэдые олоһоруулаха тухай хөөрөлдөө үүсхэн найруулжа, артистнууд Нина Токуринова, Чимит Ринчинов, Михаил Елбонов гэгшэд өөр дабташагүй маягаа-раа наадажа, энеэдэ наада үүсхэбэ. "Һорниимни Ангархаев- вай орлогшо болоһой" - гээд, Пиглайн хүсэхэдэнь, Будамшууе (Михаил Елбоновые) "Байза, энэ хүмвай "Буряад үнэн" сониной корреспондент бэлэй гү?" гэжэ байжа үгэ андалдахадань, энеэдэтэйшые гээшэнь.

"ХИИ МОРИИ- ЕМНАЙ, НҮР НҮЛДЫЕМНАЙ ҮРГЭЛСЭБЭТ"

Республикын Эрдэм ухаанай ба һуралсаалай министрэй нэгэдэхи орлогшо Е.Б.Раднаева амаршалгаа 3 миллион түхэригтэйгөөр бариба. Соёлой министрэй орлогшо А.М.Майорова, Бүгэдэ буряадуудай үндэһэн соёлой эблэлэй президент Д.Н.Дугаров гэгшэд Татьяна Дашеевагай урлаһан бүтээлнүүдые, элүүрые хамтаал-

Буряад аман зохёолой эгээл дээжэ болохо "Гэсэр" гэхэн героическа эпос хадаа манай арад зоной дунда хэлэгдэдэг шүлэглэмэл "морин" үльгэрнүүдэй зохёохы маяг, удха шанар болоод, уран найхан шэмэглэл гээшье дүүрэн тэгшээн зохёолгээшэ. Урданай удаан хэлэгдэдэг "морин" үльгэрнүүд соо манай буряад арад ажабайдалайнгаа түүхэ тобойн гаргажа, манай элинсэг хулинсагуудайнгаа үни холын үндэһэн угуудаа бүридхэн, нэгэ арад болгохын түлөө оролдоһон тэмсэл харуулан байдаг.

"Гэсэр" үльгэрнай гансал буряад арадай дунда дэлгэрэн бэшэ, харин монгол, джунгар, хальмаг, түбэд хэлэн дээрэ хэлэгдэдэг гээшэ.

Түб Азийн олон арадай дунда хэлэгдэдэг янза бүрийн эпическэ хүшөөнүүдэй дунда буряадай

гараһан байна. Энэ үльгэрые шэнээр ород хэлэн дээрэ манай мэдээжэ эрдэмтэн, эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент А.Б.Соктоев оршуулжа, хэблэдэ бэлдэһэн байна.

Тиихэдэ "Гэсэрэй 1000 жэлэй ойн баярта дашарамдуулан, "Абай Гэсэр" гэжэ ном ород хэлэн дээрэ 1995 ондо гараһан байна. Энэ номые бэлдэгшэ хадаа мэдээжэ эрдэмтэн, "Гэсэр" үльгэрые шэнжэлэн үргэгшэдэй нэгэн, хэлэ бэшэгэй доктор, профессор С.Ш.Чагдуров болоно. Энэ номой шэнжэ талыень болоод, зохёогшо С.Ш.Чагдуров тухай өөрын ажаглалта гэхэ гү, али ханал бодолоо хагсуулан хэлэхэ гэбэл, иимэ байна: хүлэй хэдэн жэлэй туршада С.Ш.Чагдуров Гэсэр үльгэртэ зориулан хэдэн эрдэмэй-шэнжэлгын монографическа номууды

бүлэгүүд А.Васильевой хөөрөһэн "Абай Гэсэр Богдо хаан" гэжэ үльгэр дээрэ үндэһэлэн бэшэгдэһэн, тиигээд 8-дахи бүлэг А.Тороевой юрэ (прозоор) хэлэгдэһэн "Хараабал-Мэргэн хаан" гэхэн үльгэр, саашань 9-дэхи бүлэгын "Түмэн-Сэсэн хаан" гэхэн П.Тушемиловэй үльгэрнүүд дээрэ үндэһэлэн бүридхэгдэһэн байна.

А.Тороевой, П.Тушемиловэй үльгэрнүүд Т.М.Боцановагай 40-өөд онуудта эдэ үльгэршэдһөө бэшэһэн тон хоморой үльгэрнүүд болоно. Манай мэдэһээр, "Гэсэрэй" уран зохёолой тала барин, олон янзануудыень хэрэглэн зохёоһон мэдээжэ уран зохёолшо Н.Балданогой зохёол С.Липкинэй, В.Солоухинай оршуулга дээрэ олон хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн байна. Тиихэдэ эрдэмтэн үльгэрнүүдые шэнжэлэн үзэдэг эрдэмтын уран

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряад Республикын габьяата артист Эржена, Саяан Жамбаловтан ээлжээтэ концертын үедэ. Эдэнэр Америкэ ошонхой.

Ц.ЦЫРЕНЖАПОВАЙ

Буряад Республикын Гүрэнэй шанда зууршалагдаба

ГЭСЭРЭЙ СОЛО ТҮХӨӨГШЭ АЛДАРТАЙ

"Гэсэр" өөрынгөө онсо аргаар илгаран гарадаг, тиихэдэ арадайнгаа "бага наһанайн" үеын шэнжэ ёһо дүүрэн багтаажа шадаһан байдаг.

"Гэсэр" үльгэр анхан саһаа хойшо өөрынгөө тусхай заншалаар гэбэл, арад зоной баян фантази, геройнуудайн юрэ бусын аргаар хубилан ондоо болохо болоод, баатарай дайшалхы ябадал, гадна хүнэй бодол өөрынгөө үргэн дэлсэтэй ушар байдалаараа, хүсэ ехэтэй нүүдэй болон байгаалин хүсэнүүдэй тэмсэл бурхан шэнги геройнуудайнгаа байлдаагаар гайхуулдаг. Академик Б.Я.Владимирцов буряадай мэдээжэ үльгэр "Гэсэрые" дэлхэйн эрхим дээжэ уран зохёолнуудтай жэшэн харадаг байгаа. Тиихэдэ "Гэсэрые" түшгэ ехэтэ эпосэй, энэмнай өөрынгөө хэмжүүрээр "Илиадаһаа" холо үлүү гэжэ тэмдэглэһэн байдаг.

Манай буряад арадай омогорхол болоһон "Гэсэр" үльгэр найншые, муушые сагуудые үзэһэн юм. Хэр тиигэбэшье үнэн юумэ зүбөөрөө дээшээ үргэгдэхэ ёһоороо үргэгдэжэ, "Гэсэр" үльгэрэйнгөө мянган жэлэй оёе үргэн дэлсэтэйгээр тэмдэглэһэн байнабди. Буряад "Гэсэртэ" манай мэдээжэ эрдэмтэд Ц.Жамцарано, М.Хангалов болоод мүнөө үеын эрдэмтэд А.Уланов, М.Хомонов, Г.Санжиев, Н.Шаракшинова гэгшэд эрдэм шэнжэлхэ ажалаа зориулан, буряад ород хэлэн дээрэ "Гэсэрые" хэблэн гаргажа, олондо мэдээжэ болгоһон адартай.

Суута үльгэршэн А.В.Васильевай (аддар суугай ара нэрэн Альфортдорхойбол, манай мэдээжэ эрдэмтэн С.П.Балдаевай бэшэжэ хэблэдэ бэлдэһэн) үльгэр "Абай Гэсэр Богдо хаан" 1995 ондо хэблэлхэ гаража, олон зоной баяр болоо. Тиихэдэ суута үльгэршэн М.Эмегеевэй "Абай Гэсэр могоучий" гэжэ үльгэр Москва хотодо "Эпос народов СССР" гэжэ бүридхэлөөр энэ жэлдэ

бэлдэжэ, хэблэлээр гаргуулжа, тон ехэ ажал хэһэн байна. Энэ ажалнуудайн дүн "Стихосложение Гэсэриады", тиихэдэ бүхы хэһэн ажалын дээжэ "Поэтика Гэсэриады" гэжэ номын хэблэлхэ гаража, дэлхэйн олон эрдэмтэдэй онсо анхарал татаһан байна. Юундэб гэхэдэ, хая болотор "Гэсэр" үльгэрэй зохёохы маяг, уран хэлбэридэ тон зориулжа бэшэһэн хүдэлмэри үгы гэхэдэ болохо. Энэ хүндэ орёо хүдэлмэриие тон зүбөөр хэлбэриие оложо, шэнэ үгэнүүдые, шэнэ бодолнуудые тобойлгон гаргажа хэһэн ажал гэхэдэ, буруу болохогүй.

"Гэсэр" үльгэр хадаа өөрынгөө зохёохы болоод, доторхи удха талаараа хүн зоние абарха, амгалан байдал түхөөхэ, муу юумые эршэдхэн байдаг хүсэ хандааха гэхэн хүсэл бодол бүридхэгдэхэдөө нэгэ үргэн шэглэл хэрэглэгдэһэн байна гэжэ зохёогшо бэшэнэ. Тэрэмнай юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, буряад үльгэрнүүд соо хэрэглэгдэдэг орёо бодолнуудые, шэлжүүлэн хэлэһэн үгэнүүдые, образуудые нэгдэхэн уран найханай (поэтическэ) бодолнууд дээрэ үндэһэлэн гараа гэхэн тэмдэглэлынь тон зүб байна.

Тиигээд саашань дээрэ хэлэгдэһэн 1995 ондо Гэсэрэй 1000 жэлэй ойдо зориулагдан гараһан "Абай Гэсэр" гэхэн ном профессор С.Ш.Чагдуровай буряадай эпостэ зориулан дүрбэдэхи номын болоно. Тиихэлээрэ урдахи хүдэлмэринүүдынь сэхэ эрдэм шэнжэлгын талаар бэшэгдэһэн, харин номын эрдэмтын хэлэһэн үгэ бодолыень тодруулан болоно. Энэ ном зохёогшо эрдэмтэн хараа бодолдоо абтахадаа, урдань олондо мэдэгдээгүй суута үльгэршэд байһан А.Васильев, П.Тушемилов, А.Тороев гэгшэдэй зохёолнууд дээрэ үндэһэлэн, үльгэрнүүдые нэгдэхэн зохёожо, ород хэлэн дээрэ хэблэһэн байна. Тиихэдэ номой 1-7-дохи

найруулга хэрэглэн гаргаһан энэ номын тон һонин удха шанартай байна. Юундэб гэхэдэ, өөрөө Гэсэртухай үльгэрнүүдые үндэһэн эхэ хэлэн дээрэнь нягтаар тобишолон үзэһэн хүн гээшэмнай ород хэлэн дээрэ түрүүшын оршуулга дээрэ үндэһэлэн зохёоһон ород уран зохёолшодто орхоодо өөрөө Гэсэрэй хэрэгтэй хубинуудыень абажа зохёоһон, ород хэлэн дээрэ оршуулан ажал гээшэмнай ехэ үнэтэй, сэнтэй байна бшуу.

Энэ зохёолнай эрдэмэй бэшэ, харин уран зохёол болгон оршуулан ажал х юм. Тиихэдэ энэ "Абай Гэсэр" гэхэн ном зохёохы талаараа, дээгүүр сэглэлтэй, бүрин түгэлдэр ехэ ажал болоно. Үльгэрэй шүлэгүүдынь рифмэ барин зохёогдоһон байна, тиихэдэ энэ үльгэрые зохёохы талыень үргэдхэн нэгдүүлжэ, гоё найхан хүгжэмэй аянга оруулан мүнүүд болоно. Зохёогшо өөрынгөө үндэһэн хэлэ ехэ найн мэдэхэ һэн тула синоним болоод, буряад хэлэнэй зэргэһэн хэлэгдэдэг үгэнүүдые хэрэглэн зохёоно.

Тиихэдэ уран шүлэгтэ хэрэглэгдэдэг метафоранууд, зэргэсүүлгэ, эпитет, дабталга, градаци, образно шэлжүүлэн хэлэһэн үгэнүүдые, зохёохы янзануудые хэрэглэн оршуулжа, шэнэ "Гэсэр" үльгэр зохёон би болгоо бшуу.

Бүхыдөө эрдэмтэн С.Ш.Чагдуровай "Гэсэр" үльгэрэй талаар хэһэн хүдэлмэри бэлиг түгэлдэр үндэр сэглэлтэдэ хүртэмэ, эрдэм шэнжэлгын болон уран зохёолой ехэ ажал болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ ехэ ажал хэжэ, арадайнгаа аман зохёолые хүн зоной сэдхэлдэ хүргэхэ, нэбтэрүүлхэ удхыень хүргэхэ гэжэ оролдодог, ажаллажа байдаг эрдэмтэ республикынгаа Гүрэнэй шанда хүртэхэ зэргэтэй, дүүрэн эрхэтэй.

Виктор ГУНГАРОВ,
хэлэ бэшэгэй
эрдэмэй кандидат.

Багша тухай үгэ

ДОРО ДОХИНОБ ТАНДАА

Ямаршые хүн хургуулин богоһо алхажа ороод, дүй дүрш бэрхэ багшанарай гарта орожо, арбан жэлэй туршада эрдэм ехэтэй болохо гарадаг гээшэ бээ. Тиигээд лэ хүн бүхэн дуратай багшатай болодог.

Манай нютагай хүндэтгэй, нэрэ солотой багшанарай Шагдаржап Очирович Аханаев тухай би сэдхэлэй үгэн бэшэхэ ханаатайб. Ш.О.Аханаев физкультурын багшаар багада ажалладаг һэн. Хэды һонирхолтой хэшээлнүүдые үнгэр байгаа гээшэб! Тэрэнэй хэшээлнүүдтэ бидэ дуратайгаар бэлэйбди. Маанадые хүсэтэй болгохо, спортдо дуратай хүмүүжүүлхэ гэжэ багшамнай үнэнхэ зүрхэнһөө оролдодог. Тэрэ оролдолгонь дэгэд хүрөөгүй - олон залуу хүбүүд, бас Шагдаржап Очировичай шабинар - 70-аад онуудта спортын зүйлнүүдээр разрядуудые абанан байха. Тэрэ үеые, хүксүтэ сагаа дурсан ханажа һуухада гоё даа! Тиихэдэ мүнөөнэйхи томо спортивна залнууд хаанаһаашые байхаб даа - түрислэ түхилдэжэ байгаад лэ хэшээлнүүдтээ ябадаг һэмди. Тааруу байдалай тиихэдэ тогтоогдоһон байгаа һаань, спортын хэды мастернууд ургажа гараһан байха һэн гээшэб!

Шагдаржап Очирович Аханаев аяншалгада тон дуратай хүн Ахалагша классуудта хуража байхадаа, багшатайа түрэл тоонт байгаалин баялигуудые хаража, хүбшэ хүндынүүдээр, майлануудаар ябаһанаа хэдэн үе нютагаархимнай мартаха а

35 жэлэй туршада Барханай дунда хургуулида хүдэлжэ Ш.О.Аханаев гансашые физкультурын хэшээлнүүдые үнгэр бэшэ, гадна түүхын, нийтэ хүтэлбэрилгын (обществоведе) багшаар ажаллаһан байха. Шагдаржап Очировичай олонхи шаб мүнөө дээдын эрдэмтэй боложо, элдэб халбаринуудта үр ехэтэйгээр ажаллажа байдаг.

Ш.О.Аханаев тон харюусалгатай, хэлэһэн үгэдөө хүрэдэ юм. Ямаршые гуйлтада: "Үгы!" гэжэ харюусахыень дуулахаг. Одоол иимэ хүнүүд тухай "зоной хүн" гэжэ хэлсэдэг гээшэ.

Багшын ажал ветеран Ш.О.Аханаевтай олон жэлэй тур суг ажаллаһан Антонина Ивановна Будаева нүхэрөө дурсан Шагдаржап Очирович хадаа сэсэн мэргэн бодолтой, хүдэлмэридөө харюусалга, оролдолого ехэтэй, ажабайда үнэхөөрөө "дурлаһан", хүнүүдтэ ходо һайниие хэхээе орол хүн юм даа. Олон үхибүүдэй эсгэе хадаа, балшар заахан хүбүүдтэ тон дуратай хүн, - гэжэ хөөрэнэ.

Ш.О.Аханаевай нүхэд болохо мэдээжэ дуушад В.А.Шагдаржап СССР-эй арадай артист Д.Ц.Дашиев, милицийн подполковник Б.О.Батожанов Шагдаржап Очирович тухайгаа дулааханаар, сэдэ дулаасуулма үгэнүүдээр дурсан хэлэдэг.

Мүнөө наһанайнгаа амаралтада гарабашые, Ш.О.Аханаев юртэмсын бүхы һонинуудые дуулажа, радиогоор шагна телевидзорээр хаража байдаг. Дайнай, ажалай ветерану зориулагдан олон тоото очерк статьянуудые "Хурамхай галууд" гэхэн аймагайнгаа газетэдэ гарганхай юм.

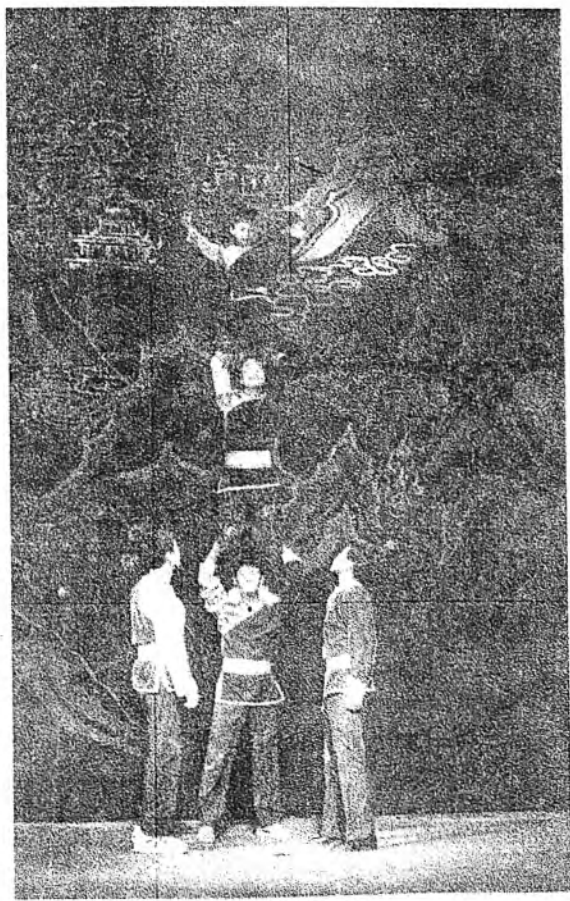
Багша Аханаев Барханай хизаар ороноо шэнжэлгын муу элдэб һонин хомор фотодокументнүүдые суглуулжа үгэхэ ерээдүйнгөө үеын зоной һонирхожо хараха хэрэгтэ сэглэшэгуу туһа хүргэһэн байха.

Ш.О.Аханаевай нийтын ажалда эдэбхитэй байһаниинь үе нэгэ жэшээ гэршэлнэ. Тэрэ Барханай арадай театрай хүдэлмэ хабаадалсажа, олон тоото зүжэгүүдэй орёо гэгшын рольнуу наадахадаа, зоной магтаал һайшаалда хүртөө, шагналуудые абанан юм.

Багшын ажал хэзээдэшые бэлэн байгаагүй. Энэ ажалда наһаяа зориулан хүндэтэ багшадаа доро дохин, үнгэтэ юртэмсэ бүгэдэ һайн һайханиие хүсэхэ дурамни хүрэнэ.

Б. ДОНДУЙ
хүдөө бэшэ

Хурамхайнай аймар.

хургуулида хуража байгаад, үшөө циркын орёноусануудыг шуудалха гээшэ үхибүүн бүхэнэй дааха юумэн бэшэ гэе. Эндэ түрэлхиин бэлиг хэрэгтэй. Тэрэнхээ гадна, хүсэл, эрмэлзэл, зориг яахын аргагүй шухала.

Лицей-интернадад дирекци (Ж.Б.Санжиев) хүмүүжэмэлнүүдэйнгээ, томоор бодоходо, үндэһэн соёлойнгоо хүгжэхэ талыг хаража, циркдэ абтаһан үхибүүдтээ үдэрэй тусхай гурим зохёожо үгэһэниинь һайшаалтай юм.

Циркын үхибүүдэй хэшээл сентябриин тэнгээр эхилээ һэн. Таарамжатай зохид эрхэ байдал манай эндэ хаана байха бэлэй даа. Соёлой ба искусствын училициин, лицей-интернадад спортзал соогуур дэбхэрэлдэхээр тэдэнэр мүнөө музыкальна колледжиин (пр. Победы)

драмын театрай тайзан дээрэхээ артистнууд шэнгээр бэлэдхэл гаража байна.

Циркын артист болохын тулада эдэнэр гурбан жэл соо хураха. Түгэсхэхэдөө, тусхай дунда хургуули дүүргэһэн тухай диплом абаха юм.

Мүнөө Борхүү багшада үгэ үгэе:

- Ямаршые бэлэдхэлгүй үхибүүдыг шэлэжэ абаад, циркын артистнуудыг бэлдэхэ гээшэмнай бэлэн хэрэг бэшэ һэн. Бултанайнь юрэнхы бэлэдхэлдэ олохон үдэрнүүднай халаа һааб даа. Тиигэбэшье үхибүүд гээшэмнай эһээһэн талхан шэнги гүб даа. Байгаалиһаа нэгэ юумэтэй һаа, тииһээр иһээр хураад хиха жэшээтэй. Харин түрэлхиин бэлиггүй хүниие хэдышые хургаа, заагаа һаашни, үрэ

ҮНДЭНЭН ЦИРКДЭ ЭХИН ТАБИГДАЯ

үндэтэ уншагша! хотымнай анхаралда үльгэрнүүдэй табигдадаг болоһые мэдэнэбди. Тэдэ яһала һонирхолтойгоор үнгэрнэ гэжэ мэдээжэ болонхой. һураһад болон багашуулай түрэл хэлэн дээрээ үльгэр, оигтохо шагнахань хэлэшгүй сэнгэй ааб даа.

Тэд тус театрай директор Майдари Жапхандаевай сэдхэл эдэ бүгэдөөр ханатдаагүй. Сагай хэды хүндэ хүшэршые һаа, "Алтан соёмбынгоо" программые тэрэ улам баяжуулха аргануудыг бэдэрээ, тусхай ноурнуудтай зүбшэн хэлсээ. Тиин үндэһэн цирктэй болохо тухай бодомжоор далижаад, дэлхэй дээрэ суутай (орон цирктэй зэргэ) Монголой Гүрэнэй циркын генеральна директор Батмүнх ноёнтой үгсээ ойлголсожо, тэндэһээ гурбан мэргэжэлтыг контрактын ёһоор асаараад, Юрэнхы эрдэмэй спортзал соо хэшээлнүүдыг үнгэргэдэг болонхой. Үдэр бүри тэдэнэр 4 час соо бэээ хоридог. Намарай амаралта соо амараашыегүй һэн, хүдэлжэл байгаа.

Юу хэдэг юм гэхэдэ, гурбан шанха үндэрөөрөө зогсоһон орёо пирамидануудыг хэдэг, агаарта дүүлидэг, гондирдог, нугардаг; тэдэнэй дунда жонглёрнууд, гимнастнууд, эквилибристнууд, агаарай акробадууд, клоунуудшые би. Хаража байхада, юрэдөө, программаны яһала һонин гэжэ ажагладаа.

Эдэнэрэй хэшээлдэ оло дахин ябагдаа гээшэ. Үхибүүдэй үсэд нэтерүүгээр бэээ хоридог, хараа байса ондоохон боложо байхада, урматай байгдаа бэлэй. Зарим нэгэн ядалдахадаа, хухархай заншыг харуулаад, гэмэрээд, гэншээдшыг үзэһэн байха. Харин бираагүй шүүл хургуулиа орхилошыг баатай болоол ааб даа, гайхалгүй. "Циркын хургуулида хураха гээшэмнай ямар нэгэн спортын кружогыя балга бэшэ бшуу", - гээд Майдари Хайдапович хэлээ һэн.

Фиништэ хүрэхэ ерээшэд шэнэ жэлээр түрүүшынгээ туршалгануудыг харуулхань гээшэ. Театрай тайзан дээрэ гарахын тула тусхай костюмууд хэрэгтэй болоо. Энэ асуудал дары шийдхэгдэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ үхибүүд костюмуудыг үмдэнхэй, буряад

Буряад драмын театрта, жэшээнь, үхибүүдэй анхаралда үльгэрнүүдэй табигдадаг болоһые мэдэнэбди. Тэдэ яһала һонирхолтойгоор үнгэрнэ гэжэ мэдээжэ болонхой. һураһад болон багашуулай түрэл хэлэн дээрээ үльгэр, оигтохо шагнахань хэлэшгүй сэнгэй ааб даа.

Тэд тус театрай директор Майдари Жапхандаевай сэдхэл эдэ бүгэдөөр ханатдаагүй. Сагай хэды хүндэ хүшэршые һаа, "Алтан соёмбынгоо" программые тэрэ улам баяжуулха аргануудыг бэдэрээ, тусхай ноурнуудтай зүбшэн хэлсээ. Тиин үндэһэн цирктэй болохо тухай бодомжоор далижаад, дэлхэй дээрэ суутай (орон цирктэй зэргэ) Монголой Гүрэнэй циркын генеральна директор Батмүнх ноёнтой үгсээ ойлголсожо, тэндэһээ гурбан мэргэжэлтыг контрактын ёһоор асаараад,

Буряад орондоо үндэһэн циркын эхи табяад байна. Нүхэр Жапхандаевай эдэбхи үүсхэлыг республикымнай Соёлой министерство мүнлэ дэмжээ.

Багшанар Борхүү (даргань), Түмэрбаатар, Сэлэнгэ гурбан ниислэл хотымнай буряад хургуулинуудаар ябажа, циркын оншондо хургамаар үхибүүдыг бэдэржэ, шэлэжэ абтаһан байна. Үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат гол хургуулинь болоо гэхэ хэрэгтэй.

Эдэ гурбан багша циркын тусхай хургуулинуудыг түгэсэжэ, оронойнгоо циркдэ хорёод жэлдэ хүдэлһэн, дэлхэй бүхы шахуу ороннуудаар гастрольдо ябаһан намтартай юм. Эдэнэр лэ өөһэдынгөө мэргэжэлһэн тусхай абьяаснуудта үхибүүдыг эмнай хургажа байна.

Юрэнхы эрдэмэй

спортзал соо хэшээлнүүдыг үнгэргэдэг болонхой. Үдэр бүри тэдэнэр 4 час соо бэээ хоридог. Намарай амаралта соо амараашыегүй һэн, хүдэлжэл байгаа.

Юу хэдэг юм гэхэдэ, гурбан шанха үндэрөөрөө зогсоһон орёо пирамидануудыг хэдэг, агаарта дүүлидэг, гондирдог, нугардаг; тэдэнэй дунда жонглёрнууд, гимнастнууд, эквилибристнууд, агаарай акробадууд, клоунуудшые би. Хаража байхада, юрэдөө, программаны яһала һонин гэжэ ажагладаа.

Эдэнэрэй хэшээлдэ оло дахин ябагдаа гээшэ. Үхибүүдэй үсэд нэтерүүгээр бэээ хоридог, хараа байса ондоохон боложо байхада, урматай байгдаа бэлэй. Зарим нэгэн ядалдахадаа, хухархай заншыг харуулаад, гэмэрээд, гэншээдшыг үзэһэн байха. Харин бираагүй шүүл хургуулиа орхилошыг баатай болоол ааб даа, гайхалгүй. "Циркын хургуулида хураха гээшэмнай ямар нэгэн спортын кружогыя балга бэшэ бшуу", - гээд Майдари Хайдапович хэлээ һэн.

Фиништэ хүрэхэ ерээшэд шэнэ жэлээр түрүүшынгээ туршалгануудыг харуулхань гээшэ. Театрай тайзан дээрэ гарахын тула тусхай костюмууд хэрэгтэй болоо. Энэ асуудал дары шийдхэгдэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ үхибүүд костюмуудыг үмдэнхэй, буряад

гарахагүй бшуу.

Манай үхибүүд яһала урагшатайгаар шэлэгдээ. Олонхимнай аргагүй дуратайгаар, шуналтайгаар бэээ хоридог, түргэн формотой боложо, бидэнээ баярлуулаа. Лена, Алдар, Баярма, Баясхалан гэгшэдтэ саашадаа найдамаар гэхэ хэрэгтэй, - гэжэ Борхүү багша тэмдэглэбэ.

Һүүлээрнь нугардаг басагадыг бэлдэдэг Сэлэнгэ багшада хандабабди. Тэрэнэй хөөрөөн:

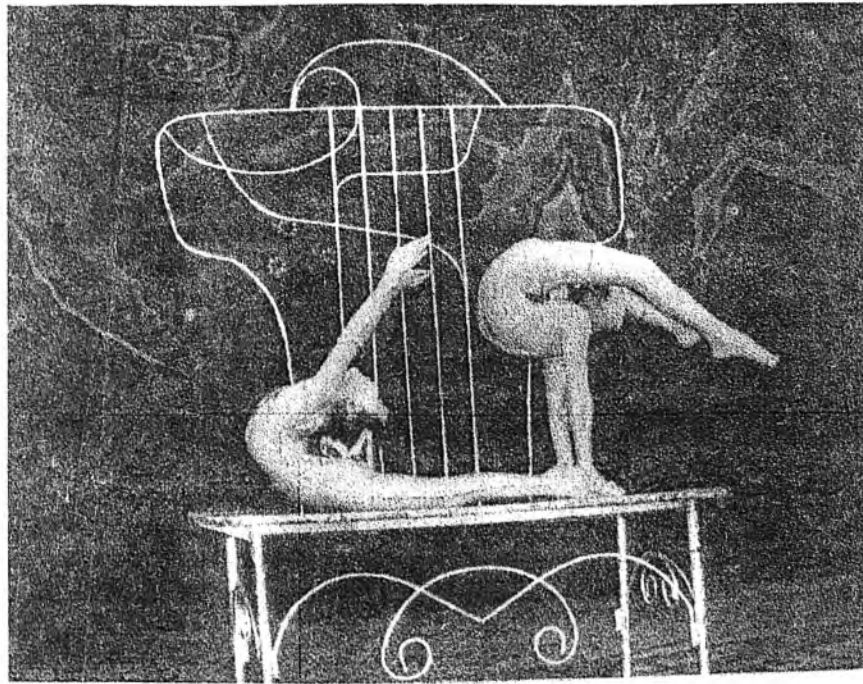
- Би зургаан басагадтай хүдэлнэб. Тэдэмни 4-5-дахи классуудай. Угынь 1-2-дохи классуудай байбал, хүдэлхэдэ хүнгэн юумэл даа. Циркдэ бэээ гамналга байха ёһогүй бшуу. Тиимэхээ би шабинартаа тон ехэ эрилтэ табидабди. Тиигэбэшье танай сониной уншагшадыг баярлуулха байнаб. Ерээдүйдэ таанад өөһэдын Энхцэцэг, Тунгалагуудтай болохо байхат. Тэрэндэ би этигэжэ байна-а, - гэжэ Сэлэнгэ багша омогорхуулба.

Үнэхөөрөөшыг, Монголой габьяата артистнууд (каучугууд) эгэшэ дүү Энхцэцэг Тунгалаг хоёртол адли артистнуудтай болохо сагнай холо бэшэл хаш. Үндэһэн циркын найдамтай эхин табигдаа гээшэл.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: агаарай акробат Лена Балданова; Баярма Зодбоева Рита Халюева хоёр нугарна; пирамида, эгээл дээрэ Алдар Санданов.

М. ШАНТАКОВОЙ фото.

БЭЛЭЭР ҮҮСЭТЭЙ БОЛОХО ГЭЭД...

Үбэлэй эхин шарагшан хайн харын хори гаранаар холын Хурамхаанай аймагай ажахынуудаар, хүдөө сэлээнүүдээр хүдэлмэрин хэрэгээр ябаад ерээб. Тишэ морилходом, ходол бүрхэг саһа бордоһотой байшоолдаа.

Хурамхаанай аймагта Баргажан голоор олон танилнуудтай болонхойб. Тэндэхи нюотаг нугаар ябахадаа, тэдэнтэйгээ уулзажа, мэндэ амараа мэдэлсээд, элдэб һони-нуудыень шагнааш. Дуулаһан юумэнүүдэйнгээ нэгэ заримыень бэшэжэ, "Буряад үнэнэйнгөө" "Толиин" тусхай хуудаһанда барлуулан гаргажа, үргэн уудам Буряад дайдынгаа уншагшадта дуулахааш.

Энэ удаа Хурамхаанай аймагай түб һууриной автостанци ерээд ябахадаа, танилтаяа уулзабаб.

- Манай нюотаг руу хэзээ хүржэ ерэнхэйбта? Үнинэй гүт? - гээд, һаһажаал танилни, буурал толгойтой, шодэндөө шэлтэй Гомбо Будаев асууба.

- Үнинэй гээ һаа, үнинэй хаб. Гурбадахи үдэрөө ябажа байнаб - гээбэ.

- Тиихэдээ ехэшье үнинэй бэшэ ха юмта? - гээд нүгөөдэнь хэлэбэ.

- Мүнөөнүхэрэйдөө ошоод бусажа ябанабди. Эндэ-һээ холо бэшэхэнэ тэдэ-нэйхи ажаһуудаг, - гэжэ Гомбо Будаев хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

- Тэдэнэйдээ юу хээд, яагаад ябана гэжэ һанаһабта? - гэжэ нэрэ обогоо хэлэхэ дурагүй хоёрдохинь намһаа асууба.

- Би хаанаһаа мэдэхэбиб. Анхарал татамаар юумэ һаань, хөөрыт, шагнаһуулби, - гэжэ залхуурангяар хэлэбэ.

- Нүхэрэймнай һаамхай үнэсэнь Производственная үйлсөөр ажаһуудаг хүйхэрнүүд үүсэлжэ абажархёо, - гэбэ нэрээ нэрлүүлэхэ, танилсаха дурагүй хүниинь.

Тиимэ үнишье болонгүи дээрэ хэлэгдэһэн нүхэрэйдэнь хүржэ ерээбэди.

Тэрэ аилайхи баһал тэдэ хүйхэрнүүдэй нэрыень хэлэхэ дурагүйдэбэ.

"Нюотагай зон хадаа мууень дараха бэшэ гүбди. Энэ хэрэг холо ойгуур суурхуулжа яалай", - гэбэ гэрэй эзэн эхэнэр.

Үнэсэгээ үүсэлүүлһэн хоёрой республикынгаа һонин соо нэрээ хэлүүлэхэ дурагүй байһан дээрэһэнь үбгыень Дарма, һамгыень Гэрэлмаа гээд нэрлэе.

- Яһала хүтэй үнэсэмнай уһалхаяа ошоһон аад, гэдэргээ бусажа ерээгүйл даа, - гэжэ Дарма хүндөөр һанаа алдан хэлэбэ.

- "Үнэсэнь үхэхэдөө хүтэй болоо" бэшэ. Үнэхөөрөөшье, һайн үүлтэрэй бэлэй. Үнэсэгээ бэдэрэ гэжэ үбгээ эльгээбэб. Ошоод ерэхэдээ, олдоногүй гээбэ. Хэдэн хоногто бэдэрээд, оложо ядаад, гайхахадаа мэдэлшэ, үзэлшэдөөр ябажа эхилбэди, - гэжэ Гэрэлмаа хөөрэнэ.

- Хаарта хаядаг эхэнэртэ ошобогээшбэди. Гайхалтайны юуб - гэхэдэ, тэрэмнай үнэсэнтай амбаарта орошоо ха гэбэ. Үшөө нэгэ мэдэлшэндэ хандабабди. Гэдэргээ үнэсэнтай бусажа ерэхэгүйн ха. һайн хүнэй туһалаа һаань, оложо магад хат гэбэ, - гэжэ Дарма хэлэнэ.

Хайран сагааншанаа алдаһан хоёр хара сайгаа сахарлаад һорожо, үнэсэнтай амиды һаа, хүтэй сай уужа, зөөххэйтэй хилэмэ эдижэ байха бэлэйбди гэжэ шаналан һуутарнь, гэрэйнь үүдэ тоһшон, хүршэ эхэнэрын орожо ерээд:

- Хоюулан һууна гүт. Бэшэ хэншье үгы бээ, - гээд, гэр соогуур хараашалан: - ай, бурхан даа. Намайе дуулгаа гэжэ бү хэлээрэйгты. "Намһаа саагуур, наранһаа наагуур" үнэсэнтай үүсэлэгдэ юм байна. Хэнэй, хаана гар хүрэхыень мэдэнэб, - гэбэ бшуу.

Энэ хөөрэлдөөнэй удаа Дарма мэдэнгүйхэнөөр дулааханаар хубсалаад заагдаһан газарынь ошожо, тэрэ үйлсөөр зүүлжээ, баруулжаа гэшхэлбэ.

Үнэсэнь хашаадаа хоёр үдэрэй туршада талха хилэмэ үгэжэ һү һаагад, гурбадахи үдэрын үдын хойно хороһон аилай эзэн эхэнэр үйлсэдэ гаража

Дармада:
 - Энэсэгүүр юугээ бэдэржэ, хоёр тээшээ гэшхэлнэ гээшэбта? - гэжэ гайхалан гэмдэг үзүүлэн, энэсэхилбэ.
 - Үнэсэгээ, - гэжэ ойлоошогүй болон нүгөөдэнь сэхэ харюусаба.

Энэ үгэ дуулахадаа, һаһажаал эхэнэрей шарай улагадынь гэгбэгүй. "Ябаһан хүн яһа зууха" гэгшэ. Олоно аабзат." - гэжэ һэнгэргүйгөөр харюусаба.

Тэрэ руу ябахадаа, юу хээ адаглаһан, һэжэглэһэн Дарма милициин таһагта ержэ, дуулгаба.

Энэ удаа милициин хүдэлмэрилэгшэдэй талаһаа хэмжээ абтаа. Халуун мүрөөрнь мүшхэбэри хээ, үүсэлэгдэһэн үнэсэ мэдэгдэжэ, элиржэ эхилбэ. Хулгайшад балшыса баригдахадаа, арсабашыггүй, хэһэн хэрэгээ сүм хөөржэ үгөөд:

- Нэрэ обогыемнай олоной дундабу гараагыт. Ури бэстэй, хүбүү, басагадтай зонди, үнэсэнь бусажа үгэхэдди, - гэжэ гуйхын ехээр гуйба.

Тэрэ үдэртөө "ябаһан хүн яһа зууха" гэгһэн һамган түрүүтэйгөөр хара сүүмхэдээ архи, тамхи болон юу хээ хэнхэй һаамхай үнэсэнь үүсэлэгшэд Дарматанайда орожо ерээд:

- Бидэнээ хүлисыт. Ехэл алдуу болошоо. Саанадаа хэтын хэтэдэ нимэ юумэл болохогүй. Милициһээ мэдүүлгээ абыт. Тэрэгүй һаатнай, сүүдүүжэмнай. Хүбүү, басагадтай нэрэ хайрлыт, гуйнабди, - гэжэ Сэрэгма гэгшэ томо хара нюдэтэй эхэнэрын хэлэбэ ("Сэрэгма" гэгшэ баһал бодото нэрэнь бэшэ).

Энэ болоһон хөөрэлдөөн Дарма Гэрэлмаа хоёрто ехэшье аятай бэшэ байгаа. Яахашы? Нэгэ тосхон соо ажаһууаш, хүбүү, басагадшны үхибүүдэйшни үетэн нүхэд байха, хоорондоо худа урагуудынь боложо болохош. Сэдьхэлдээ хүлисөөшьегүй һаа, гуйлтань дүүргэгдээ. Үүсэлэгдэһэн үнэсэнь эзэндэнь тэдэнэр түлэхэ болоо...

Үүсын мяха бэлээр олохо гээд "нэрээ хухаланхаар, яһаа хухарһаниинь дээрэ" бэшэ аал? Хайшаа гэгшэб? Иимэ хара һанаатанай бодомжолон тоб гэжэ тобшолол хэбэл һайн байгаа гэжэ һанагдана.

Сэсэн Сэнгэ.

АРАД ЗОНОГ АДУУШАНАЙ ДУУГААХИ ЗЭДЭЛЭЭ

Байгша оной декабри-17-ной үдэр ниислэх хотын "Прогресс" кинотеатрта Буряад эиймнай суута уран зохиол гэгһэн зохиолнуудаар буудһан үнинэй мэдээжэ кинофильм дахин харуулагдажа, оло анхарал үүсхэбэ.

- Үнинэйшье энэ зоомнай иимэ олон зон дүүрэг суглараагүй юм. Урданһайшо манай арад зондо эгээл дүүрэг һанагдадаг, танил энэ урагһанай фильмүүдые харахаяа залуу һаһатайшье хүнүүд ерээ байгаа. Жэшэнь, 1-дэхи иште һургуулиин һурагшад, һанар бултадаа шахуу ерээ. Харуулгын урда тээ Д. Бабайн хани нүхэр һамасу Бату мүн уран зохиолшын шөөрхид ержэ, һонирхолтой дурс хөөрэлдөө хээ, - гэжэ "Прогресс" кинотеатрай администратор Устинова хөөрэнэ.

"Адуушанай дуун" гэгһэн хайханай фильмдэ гол рольо һанаһан артистнар В. Матов, Б. Аюшин, М. Рыскулов гэгһэн үни һаһа баранхай ааб дэгбэшье тэдэнэй шадамар бэрэ үнэһэмэ хайханаар наадэ рольнуудынь мүнөөшье амиды олоной зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэн харагдана.

Буряад арад тухай уранһанай фильмүүд үсөөхэн ха юм. Тиимэһээ эдэниие үшөөхин харахаяа ерэхэн зоной байһанайнь, баяр баясхалайгаар угтаһаниие ойлохоор.

Е. ЦЫБЕН

СПОРТ — ТУРТ — СПОРТ

ЭДИР БЭЛГТЭЙШҮҮЛДЭ ТУҮЛЯЯБДИ

Биробиджан ба Шэтэ хотонг эргэгдэһэн Россин хахад фирм Буряад Республикын эдир гаршад хабаадаһан байна. Энэ эдиршүүлнай үндэр дүнгүе харуулжа, Россин фирмал мурьсөөндэ хабаадаха эрхэ болобо. Тэрэ хэд бэ гэбэл: Хандажапов (тренерынь Т. Гафонова), Вова Пушкарев, Б. Сульгимов (хоюуланайн түр В. С. Максимова), Илья Хахи (тренернүүдын Т. Н. Агафонова ба Т. Г. Иванов), Антон Шох (тренернүүдын С. И. Жеребза ба Т. Г. Иванов), Багор Самойл.

Бэлитэй шатаршад 1997 онгүрүүшын хахад жэл соо Рыбинскт-Петербуркт, Казань, Сапов, Челябинск хотодо үнгергэдэ Россин финальна мурьсөөнүгэ хабаадаха ёһотой.

Зүгөөр холын баруун хирай хото хүртээр шатаршад ошожо шадахань гэшэ гү? Мөө мүнгэнэй асуудал ехэ ороно юм даа. Тиимэһээ ерээдүйн буад ороной бэлитэйшүүлэе мурьсөөнүгэ дэмжэхэ туһааха спонсоруудта найданабди.

Шатараар Буряад Республикын түрүү һуури эзэлхын "Байкал-Фарм" фирмын шаһадэртэһын түдөө мурьсөөн байһан оной декабриин 27-29-дэ Улаан-Үдэ хотын Гагаринской гудамжаар оршоодог "Огонек" жэ залуушуулай клубай бэлитэйшүүлэе үнгергэгдэбэ.

Энэ 1996 оной түгсэхэлэй мурьсөөн юм.

Т. ЛАМБ
 Буряад республикын шатаршад федерациин гэгшэ

Волейбол

КУБОК ЭЗЭДТЭЭ ҮЛӨӨ

Волейболээр Буряад республикадахи наалогово полициин департаментын кубокта хүртэһэн түдөө мурьсөөн үнгергэдэ бүри үнгергэгдэжэ байдаг заншалта мурьсөөндэ республикын эгээл мэдээжэ 6 команда хабаада. 5 үдэрэй туршада талмай эгээл шаһа тэмсэл боложо, һонирхолтой энэ наада хара болохогүй. Жэл бүри тус мурьсөөндэ хабаададаг, олондо мэдэгдэһэн эхэтэй наалогово полициин Железнодорожно-Сбербанк БГСХА-гай, БГУ-ай командалуудтай ба "Байкал-Азия" сбербанктын бүмбэгшэдтэй Улаан-Үдэнь сэрэгэй гарни юной "Эрхимээр" команда түрүүшынхнээ уулзабашы, ана-мана тулалдаа. Тээд эхэ бираагүй. Үнинэй "арсаданшад" - наалогово полициин Железнодорожно-Сбербанктын командалууд түрүү һуури эзэл түдөө нааданда бүхы арга шадабарияа харуулжа, сугларашы алыга ташалганда нэгэгэ бэшэ хүртэһэн байха юм. Тиимэжэ һуури очке абатар һуларгаагүй нааданай дүнгөөр мурьсөөнэй эгээл наалогово полициин эбтэй эгтэй команда - 1-дэхи һуури эзэл кубокта хүртэбэ. Мурьсөөнэй дүнгөөр "Эрхим добротолово наалогово полициин командын эгшүүн Л. Огнев, "Эрхимээр" эрхмидхэгшээр" - Железнодорожно-Сбербанктын командын түдөөлөгшэ А. Жалсанов гэгшэд тодорюулагдажа, түдөө шагнаһуудаар урмашууагдаа.

Һүүлэй жэлнүүдэй эдэб олон мурьсөөнүүдтэ тэгшэ һайн харуудаг, республикыннай түрүү командалуудай нэгэн наалогово полициин департаментын командые - эдэбхи үүсхэлтэй, энэ наада ехэ дурагай, өөрөөшье эрхимээр наададаг, тус албанай даһан орлогшо С. П. Тулгоев ударидадаг, мүн һоридог юм гээд һанар.

В. ШАГА

Буряад Республикын Президентын, Арадай Хуралын, Правительствоын аппаратуудай хүдэлмэрилэгшэд Хорин аймаг оһөөдэнь хүтэлбэрийн захиргаһанай гулава А. А. Заводскойдо эгээл - ажалай ветеран

Заводской Александр Тимофеевичэй
 һаһа бараһан ушараар гүнзэги шаһалал ганшуудалаа мэдүүлэ

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

<p>Редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.</p> <p>РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕГИ: С. Д. РИНЧИНОВ (редакторай орлогшо), Б. М. Ж. БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р. Б. ГАРМАЕВ (Буряад Республикын Президентын ба Правительствоын аппарат), Д. Д. СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Г. Х. ДАНШЕЕВА, Ц. Ц. ДОНДОГОЙ, С. Д. ОЧИРОВ, Т. В. САМБЯЛОВА, В. И. ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).</p>	<p>Манай адрес:</p> <p>670000, Улаан-Үдэ, Каландаршишинин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.</p>	<p>Газет хэблэлэй 2 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэлэг 4317. Хэблэлдэ тушаагдаһан цаг 17.00.</p>	<p>"Республиканска типографи" гэгшэ АО-до газет хэблэгдэ. Директорэй телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүрдхэлдэ абтанхай. Заказ № 7921.</p>
--	--	---	---

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариатай - 2-62-62, таһагууд үндэр болон политическэ асуудалнуудаар - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-34-05, экономикын - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, соёлой болон түүхын - 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, залуушуулай, оюутанай ажабайдалай болон олонингын хүдэлмэриниин - 2-54-93 (даагшань), 2-69-58, мэдээлэлэй болон соносохой 2-66-76, 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-31-10, компьютерна түбэй - 2-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-35-95.